

Jósiás király kultuszreformja

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 2Királyok 22; 23:1-28; 2Krónika 33; Habakuk 1:2-4; 1Korinthus 5:7; Filippi 2:3-8

„Nem is volt őhöz hasonló király előtte, aki úgy megtért volna az Úrhoz teljes szívéből és teljes lelkéből és teljes erejéből, Mózesnek minden törvénye szerint; de utána sem támadott hozzá hasonló” (2Kir 23:25).

A szülők tudják leginkább, mennyire nehéz elfogadni, hogy a gyermekek felnőnek és már nincsenek a szülői felügyelet alatt, látni őket, amint helytelen döntéseket hoznak, amelyek fájdalmat okoznak nekik. Természetesen ez a szívfájdalom nem csak szülő és gyermek viszonylatban érvényes. Melyikünk az, aki még soha nem látta barátait vagy rokonait olyan döntéseket hozni, amelyekről tudni lehetett, hogy károsak lesznek rá nézve? Ez a szabad akaratunk egyik nem túl szerencsés vetülete. A szabad akarat, különösen erkölcsi vonatkozásban nem jelent semmit, ha nincs meg a lehetőség rossz döntéseket hozni. Nem volna igazán szabad és nem is rendelkezne valóban erkölcsi képességekkel az a „szabad” lény, aki csak azt választhatná, ami jó. Ezért a Szentírás üzenete: Isten figyelmezteti népét, hogy ne hozzanak rossz döntéseket. Ez Jeremiás könyvének nagy részét képezi: Isten könyörgése népehez, hogy válasszák a jót, természetesen megtartva szabad akaratukat és döntési lehetőségüket.

Annak ellenére, hogy a legtöbb történet sajnálatos módon nem jó, ezen a héten látni fogjuk a remény fénysugarát, ugyanis olyan királyokról tanulunk, akik szabad akaratukra támaszkodva választották, ami „helyes és jó Isten szemében”.

MANASSÉ ÉS ÁMON URALKODÁSA

Bármennyire hangoztatjuk az objektivitást, mi emberek nem objektíven, hanem nagyon szubjektíven gondolkodunk. A világot nem a maga valóságában látjuk, hanem saját szempontunkból közelítjük meg. Mivel bűnös és korrupt lények vagyunk, ez meghatározza a világról alkotott felfogásunkat és befolyásolja a környezetünkről kialakított nézeteinket. Miképpen értelmezhetnénk Manassé királyságát (Kr. e. 686-643), különösen a korai évei alatt megtörtént hitehagyását? Nehezen tudjuk megérteni a király szörnyű sentségtöréseit és vallásos cselekedeteit Júdában.

Olvassuk el 2Krónika 33. fejezetét! Mit mond el Manassé gonoszgáról és jellemének romlottságáról? Mi több, mit üzen számunkra Isten megbocsátókészségéről?

Nem kétséges, hogy a Babilonba való lánokban és béklyóban történő elhurcolásuk sok embernek segített átgondolni az életét. Mindazonáltal, a szöveg egyértelműen fogalmaz: Manassé igazán megtért, és amikor visszakapta trónját, lehetőséget keresett arra, hogy bűnét kijavítsa. Sajnálatos módon a kár nagyobb volt, mint ahogy korábban vélte.

„Bűnbánata azonban, bármilyen őszinte is volt, túl későn történt ahhoz, hogy megmentse az országot az éveken át folytatott bálványimádó szokások romboló hatásától. Sokan megbotlottak és végleg elestek” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 240. o.). Manassé hatása fiára, Ámonra – aki követte atyját a trónon – még rosszabb volt, miután atyja meghalt: „*És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, miként az ő atyja Manassé cselekedett volt, mert áldozék Ámon mindama bálványoknak, amelyeket az ő atyja Manassé csináltatott, és azoknak szolgál vala*” (2Krón 33:22). A legszomorúbb, hogy Ámon soha nem bánta meg bűnös cselekedeteit.

Ki nem ismeri a bűn súlyos következményeit, még azon bűnökét is, amelyeket megbántunk? Milyen ígéreteket kapunk a bűn feletti győzelemhez? Miért nem igényeljük ezeket az ígéreteket még azelőtt, hogy a bűn gyászos következményeit látnánk?

AZ ÚJ KIRÁLY

Egy lelkész egyszer azt mondta: „Vigyázz miért imádkozol, mert lehet, hogy még meg is kapod!” Izrael imádkozott új királyért és vágyott arra, éppen úgy, mint ahogyan a körülötte élő népeknek is volt uralkodójuk. Megkapták, amiért könyörögtek, így Izrael történetének a bírák utáni korszaka arról szól, ahogyan ezek a királyok korrupttá váltak és a nemzetet is azzá tették. Azonban mindig voltak kivételek. Közéjük tartozott Jósiás király, aki Kr. e. 639-ben kezdte uralkodását és Kr. e. 608-ig volt Júda királya.

Milyen körülmények között került Jósiás király trónra? 2Krón 33:25

Bár a demokrácia népi uralmat jelent, a legtöbbször ez nem valósul meg. A fiatal király zavaros, hitehagyó és erőszakos időszakban került trónra, a káosz a kormányzás legmagasabb szintjéig elért. Az eseményeket látva a hűségesek megkérdezték, hogy vajon Isten ígéretei az ókori Izrael életében meg fogják-e valósulni.

„Amikor Jósiás uralkodni kezdett, de már hosszú évekkel előtte is, Júda hűségesei azt kérdezték, vajon valóra válnak-e egykor az ősi Izraelnek tett menynevei ígéretetek? Emberi szemszögből nézve szinte lehetetlennek látszott, hogy Isten véghez tudja vinni szándékát a választott néppel. A korábbi számadok hitehagyása csak fokozódott az évek múlásával” (Ellen G. White: *Proféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 240. o.).

A hűségesek aggodalma Habakuk próféta szavaiban jelenik meg. Mit mond a próféta? Hab 1:2-4

Sajnálatos módon a romlottság, az erőszak, a törvénytelenység és a vizsály problémájára északról, Babilonból jön a válasz. Ezt a birodalmat Isten arra használta, hogy ítéletet hozzon makacs népére. Amint ezt korábban láthattuk, nem kellett volna ennek így történnie. Isten népének a bűnök és a bűnbánat megtagadása miatt kellett szembenéznie a büntetéssel.

Milyen gyakran tűnik emberi szemszögből lehetetlennek az „isteni cél” elérése? Mit mond el ez nekünk arról, hogy hittel kell azokba a dolgokba kapaszkodni, amelyeket nem látunk vagy nem értünk?

JÓSIÁS KIRÁLY A TRÓNON

„Nyolc esztendő volt Jósiás, mikor uralkodni kezdett, és harmincegy esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az ő anyjának neve Jédida, a Boskátból való Adaja leánya. És kedves dolgot cselekedék az Úr szemei előtt, és járt az ő atyjának, Dávidnak minden útjaiban, és nem tért el sem jobbra, sem balra” (2Kir 22:1-2). Figyelembe véve a körülményeket, ahogyan Jósiás hatalomra került, mi a különleges üzenet e versekben?

A Biblia nem ad részletes magyarázatot arra, hogyan sikerült ennek a fiatalembernek igaznak maradnia akkor, amikor a körülmények arra rendelték volna, hogy olyan gonosz és megalkuvó legyen, mint atyái voltak. Valamiért azonban a másik utat választotta, amely pozitív hatással volt a nemzetre.

Jósiás király idejére a jeruzsálemi templom nagyon elhanyagoltta vált, vajon miért?

A salamoni templomfelszenteléstől 335 esztendő múlt el Jósiás király reformjáig (Kr. e. 622). A királyok nem törődtek a felújítással, a szentély csak egyre kopottabbá vált. A király azt látta, hogy a templom már nem alkalmas az Isten tiszteletére, ugyanis elhanyagolt, romos épület lett.

Mit tett Jósiás, amikor felfedezte, hogy a jeruzsálemi templom romos? 2Kir 22:3-7

Ma azt mondanánk, hogy a király elküldte a főpaphoz a pénzügyminiszterét, és azt kérte tőlük, hogy pénzügyileg és szakmailag tervezzék meg a templom renoválását. Nem kell őket elszámoltatni a pénzzel, amelyet átadnak nekik, mert hűségesek. Olyan bizalom volt a király és a templomot felújító munkások között, amely a mai modern világunkban szinte elképzelhetetlen.

A templom felújítása rendben haladt, de végső soron mi a fontos az igazi ébredés és a reformáció szempontjából? Fil 2:3-8

A TÖRVÉNY KÖNYVE

A szentély felújítása Izrael istentiszteletének fontos reformja volt, mivel nem csak az épület renoválását kellett elvégezni. A legszebb és legmagasztosabb épületegyüttes arra a célra lett építve, hogy az imádkozó emberek otthonra lelve megizleljék az Úr nagyságát és erejét. Az épület önmagában nem volt elég, hogy szent életet eredményezzen a nép életében. A történelem tele van olyan példákkal, hogy a nép az egyik pillanatban még gyönyörű templomokban imádta az Urat, a másokban pedig elmentek és bűnöket követtek el, arra hivatkozva, amit a templomokban hallottak.

Mi történt a jeruzsálemi templom felújítása közben? Miért fontos Jósiás reakciója ezekre az eseményekre? 2Kir 22:8-11

Megtalálták a törvénykönyv egyik fontos részét, de hogy melyik töredéket vagy talán az egészet, a Biblia nem említi meg. Valószínűleg egy tekercsre leltek rá a papok, a falban kialakított mélyedésbe rejtve. Viszont az tény, hogy a törvénykönyv tartalmának ismerete meglehetősen hiányosnak bizonyult ebben az időben.

Olvassuk el 2Kir 22:12-20 verseit! Mi volt Hulda próféta Istentől kapott üzenete a népnek és Jósiás királynak? Mi a mondanivalója számunkra?

Hulda ugyanazt az üzenetet ismételte el, amelyet Jeremiás próféta már számtalanszor megjövendölt. Isten alkalmasnak látta egy másik szolgálóján – Huldán – keresztül megerősíteni azt, amit Jeremiáson keresztül már kijelentett. Az Istentől elfordult nép saját sírját ásta meg cselekedetei által.

„Az Úr azt üzenete Huldával, hogy nem lehet a jeruzsálemi katasztrófát elhárítani. Még ha a nép meg is alázza magát Isten előtt, akkor sem kerülheti el a büntetést. Oly hosszú ideig tompította érzékeiket a gonoszság, hogy hamar visszatérnek bűnös életmódjukhoz, ha nem sújtja őket a büntetés. *»Mondjátok meg annak az embernek, aki hozzám küldött benneteket: Ezt mondja az Úr: Én veszedelmet hozok erre a helyre és lakóira, annak a könyvnek minden igéje szerint, amelyet Júda királya elolvasott. Mert elhagytak engem, és más isteneknek tömjénezték, hogy bosszantsanak engem kezük mindenféle csinálmányával. Ezért gyulladt fel lángoló haragom ez ellen a hely ellen, és nem alszik ki«* (2Kir 22:15-17)” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 251-252. o.). Jósiás azonban nem látta meg a viszontagságos időket, mivel békében meghalt.

JÓSIÁS REFORMJA

„A menny megtorló ítéletének meghirdetésével azonban az Úr nem vonta meg a bűnbánat és a reformáció lehetőségét. Jósiás megértette ebből, hogy Isten kész kegyelemmel mérsékelni a büntetést, és a király ezért elhatározta, hogy minden tőle telhetőt megtesz a szigorú reformok megvalósítására” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 252. o.).

Olvassuk el 2Kir 23:1-28 verseit! Mi volt a hűséges király reformjának a lényege, amellyel meg akarta változtatni korrupst népét? A reform mennyire mutat rá arra, hogy a választott nép élete kisiklott?

Mint annak idején Józsué Sikembe, most Jósiás király Jeruzsálembé gyűjtötte össze az egész ország népét, hogy egységesen újítsák meg a szövetséget Istennel. Mindenki számára felolvasták a megtalált törvénykönyvet, majd közös fogadalmat tettek Izrael Istene mellett.

A reformot nem maga a király hajtotta végre személyesen, hanem felelősöket bízott meg. Évszázadokon keresztül különféle tárgyak, szobrok és amulettek gyűltek össze a templomban és a raktárban, amelyek az idegen vallásokat népszerűsítették Izraelben. Olykor a békekötés feltétele volt ezeknek a tárgyaknak a kihelyezése, máskor pedig a behódolás túlbuzgóságaként a királyok önként tették ki a templom területén belül. Mit cselekedett a reformkirály a pogány vallási tárgyakkal? Elégették és porrá törték azokat. Majd Jeruzsálem egész vidékét hasonló módon megtisztították, és később az egész országra kiterjesztették a vallási reformot.

A páska megünneplése Jósiás reformja idején nem a megszokott családi kereten belül történt, hanem az egész nép közösen tartotta meg. Az ünnep döntő történeti jelentősége abban állt, hogy a reform befejezése, mintegy megpecsételése nyilvános legyen. Szimbolikus üzenete pedig arról szólt, hogy a hátuk mögött hagytak egy korszakot és új elhatározással eldöntötték, hogy tisztán szolgálják azt az Istent, aki kivezette őket Egyiptomból, velük volt a pusztai vándorlás közepette, továbbá a megígért szövetség alapján házat biztosított a törzsek számára, ugyanakkor jelenléte megmutatkozott a mindennapokban.

A páska ünnepének jelentősége az, hogy egy teljesen új kezdődik el és a régi véglegesen elmúlt. A páska megünneplése milyen jelentőséggel bír számunkra, hetednap adventisták számára (1Kor 5:7)?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Amint ezt a tanulmányban láttuk, a hitehagyás mélységét lemérhetjük a reformokból, amelyeket Jósiásnak végre kellett hajtania. Hogyan süllyedhetett a nemzet ilyen mélyre? Egyrésztől a válasz nagyon egyszerű: azért történt, mert az emberiség ilyen mélyre süllyedt. Egy híres kísérlet, amelyet a Yale Egyetemen végeztek a '60-as években, kimutatta ezt a mélypontot az emberiség életében. A résztvevőket újsághirdetéseken keresztül véletlenszerűen választották ki, és az volt a feladatuk, hogy egy székhez kötözött embert kellett elektromos sokkal büntetni. A kapcsolókra feliratokat helyeztek: a „gyenge sokk”-tól egészen a „Vigyázat! Erős áram!”-ig, majd hozzáadtak egy harmadik „XXX” fokozatot is. A résztvevőknek az elektromos áramütést a vezető tudósok utasításai alapján kellett alkalmazniuk az áldozatokon. A résztvevők hallották, amint a másik teremben az emberek sikítottak és kegyelemért könyörögtek. A valóságban az illetők csak eljátszották az egészet, nem érte őket áramütés. A kísérlet lényege az volt, hogy rámutasson, milyen messzire mennek el ezek a „hétköznapi” alanyok, és mennyire okoznak fájdalmat ismeretlen embereknek csak azért, mert erre utasítást kaptak. Bár sok résztvevő ideges és aggódó, valamint indulatos lett, ez nem akadályozta meg a csoport 65%-át, hogy elektromos áramütéssel bántalmazták embertársaikat, abban a tudatban, hogy valóságos fájdalmat okoznak nekik. Az „átlagemberek”, amint ezt a kísérletet irányító tudós írta, „veszélyes ügynökökké válhatnak egy romboló folyamatban csupán azzal, hogy egyszerűen a munkájukat végzik, mindenféle eredendő gonoszság nélkül.” Ó, hány „hétköznapi” ember tett szörnyű dolgokat a történelem folyamán vagy tesz még ma is?! Biztosan nagyon sokan vannak. Miért? Mi keresztények tudjuk a választ: egyszerűen azért, mert bűnösök vagyunk.

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1. Mit üzen Jósiás reformja arról, hogy mennyire legyen fontos Isten Igéje az életünkben?**
- 2. Egy ma is érvényes kérdés: Ha már túl késő volt elkerülni a bekövetkező katasztrófát, miért volt fontos a reformációra és a bűnbánatra való felhívás? Mi volt a célja? Milyen választ adnál? Egy ilyen megújulás miféle hatással volt az egyénre és az egész nemzetre?**

HÉTKÖZNAPI IMA

Mi a
jó
a ló
másik
oldalán,
hogy mindig
odaesünk?!

Mindkét
oldalán,
s főleg
a hátán,
kérlek,
Uram,
maradj
velünk!

DIR